

ВІДГУК

заслуженого діяча мистецтв України, доктора філософії, проректора з науково-педагогічної діяльності та інноваційного розвитку Львівської національної музичної академії імені М. В. Лисенка, професора

СОКОЛОВСЬКОГО ЮРІЯ АНАТОЛІЙОВИЧА

та кандидата мистецтвознавства, професора кафедри скрипки Львівської національної музичної академії імені М. В. Лисенка

ПОСЛАВСЬКОЇ НАТАЛІЇ ПАВЛІВНИ

на творчий проєкт та його наукове обґрунтування творчого аспіранта кафедри скрипки Львівської національної музичної академії імені М. В. Лисенка

КОБЛИКА БОРИСА ОЛЕГОВИЧА

«ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ КАМЕРНО-АНСАМБЛЕВОЇ «Я-КОНЦЕПЦІЇ» НА ПРИКЛАДІ ВИКОНАННЯ СУЧАСНИХ СОНАТ ДЛЯ СКРИПКИ ТА ФОРТЕПІАНО»

поданий до захисту на здобуття ступеня доктора мистецтва

за спеціальністю 025 «Музичне мистецтво»

Актуальність теми творчого проєкту та обґрунтованість його положень. Музичне виконавство у своїй сутності є соціальним та комунікативним видом мистецтва. Камерно-ансамблеве виконавство як різновид музичного виконавства, за своєю сутністю поєднує в собі всі якісні характеристики фахової діяльності виконавських особистостей, до яких відносимо психологічний, художньо-інтерпретаційний та сценічно-артистичний компоненти. Психологічний ракурс осмислення становлення виконавського мистецтва спонукає до пошуку нових парадигм трактування структури виконавської особистості в контексті виконання музичного твору, зокрема аналізу характерних рис «Я-концепції» особистості, яка впливає на характер побудови стилю виконавської діяльності. Такий усвідомлений підхід до успішної розбудови виконавської діяльності є дуже вартісним особливо у процесі ансамблевої діяльності, де взаємодіють різноманітні особистісні

властивості музикантів-виконавців в творчо-колективній співпраці. З огляду малодослідженості даної проблематики в галузі камерно-ансамблевого мистецтва інноваційною є тема творчого мистецького проєкту Б. Коблика, що пов'язується з аналізом особливостей формування камерно-ансамблевої «Я-концепції» в царині виконання сучасних сонат для скрипки та фортепіано. Проблематика формування камерно-ансамблевої «Я-концепції» викликає неабияке зацікавлення, адже відкриває нові потенційні можливості у сучасному музикознавчому дискурсі та виконавській практиці, що підкреслює актуальність дисертації та новаторство творчого мистецького проєкту Бориса Коблика. В річницю реалізації цих актуальних завдань і виконувалося дане дослідження. Його мета полягала у виявленні та обґрунтуванні камерно-ансамблевих складових структури «Я-концепції», що впливають на формування цілісної камерно-ансамблевої виконавської особистості в процесі роботи над сучасними сонатами для скрипки та фортепіано. Наочно розкриваючи проблему особливостей становлення камерно-ансамблевої діяльності через призму різноманітних виконань сучасних сонат для скрипки та фортепіано, автор дослідження піднімає низку актуальних питань, пов'язаних з творчо-комунікативними та сценічно-артистичними процесами розвитку досліджуваного феномену.

Безумовна наукова новизна роботи полягає в тому, що вперше в контексті музично-виконавської, зокрема камерно-ансамблевої діяльності, досліджено та викладено концепцію інтеграції, поєднання якостей особистостей учасників камерного ансамблю. У зв'язку з цим з'ясовано професійні складові камерно-ансамблевої «Я-концепції» як цілісно-структурної системи, проаналізовано вплив камерно-ансамблевої «Я-концепції» на процес роботи над виконанням сучасних сонат для скрипки та фортепіано. Інноваційним у дослідженні є застосування методу тестування для визначення типології особистостей у музично-виконавському просторі для детального відстеження особливостей комунікативних, інтерпретаційно-варіативних та виконавсько-лідерських складових камерно-ансамблевої діяльності.

У **вступі** визначено мету роботи, обґрунтовано актуальність наукового дослідження, його теоретичну базу та застосовану методологію, визначено практичне значення роботи.

Перший розділ складається з двох підрозділів та розкриває передумови формування камерно-ансамблевої «Я-концепції», а також ключові складові камерно-ансамблевої «Я-концепції» у психологічному та музично-виконавському вимірах. У розділі Б. Кобликом здійснюється проєкція аналізу експериментальних психологічних підходів до творчої роботи у колективі американських вчених К. Роджерса, А. Петленда, Дж. Барона, М. Ганнана, а також українських науковців-психологів Г. Костюка, В. Крижко, І. Мамаєвої, в площину камерно-ансамблевого виконавства з метою подальшого формування потужного потенціалу мотивації ансамблю до саморозвитку та успішної співпраці. У **першому підрозділі**, автор дослідження, спираючись на аналіз джерел з означеної проблематики, розглядаючи внутрішню кооперацію камерного ансамблю, пропонує впровадити розуміння ансамблю як команди, суть якої полягає в психологічному єднанні, скоординованості як основи комунікативно-виконавської культури в процесі роботи над музичним твором, що творить єдину, інтегровану ансамблеву особистість, яка репрезентує «Я-концепцію» камерного ансамблю. Основними передумовами успішного формування камерної-ансамблевої «Я-концепції» у даному дослідженні автором визначаються комунікативність, командність та аналітичність у музично-виконавському просторі. У **другому підрозділі** аспірантом розглядається камерно-ансамблева «Я-концепція» як динамічна структура, що охоплює – психологічну, технічно-асоціативну, інтерпретаційно-варіативну та виконавсько-лідерську складові, а також характеризується камерно-ансамблева інтегрована особистість. У даному підрозділі Б. Кобликом характеризується одна з найбільш розповсюджених у професійній психології методика вимірювання особливостей особистості американських психологів І. Мейєрс та

К. Бріггс, на ґрунті якої автором дослідження здійснюється диференціація типів особистостей музикантів-ансамблістів та їх потенційно-концепційні властивості.

Другий розділ складається з двох взаємопов'язаних підрозділів. У **першому підрозділі** досліджується практичний ракурс формування камерно-ансамблевої «Я-концепції» за її основними складовими у процесі роботи над сучасними сонатами для скрипки та фортепіано Валентина Бібіка, Віктора Косенка, Бориса Лятошинського, Ігнація Яна Падеревського, Кшиштофа Пендерецького, Фазіла Сея та Валентина Сільвестрова. Такий масштабний і водночас скрупульозно здиференційований аналіз практичної площини формування камерно-ансамблевої «Я-концепції» дозволяє Б. Коблику дослідити взаємовплив та взаємозв'язок компонентів даного феномену в роботі над музичним твором. У **другому підрозділі** дослідником акцентується увага на виявленні домінантності та паритетності виконавських особистостей у контексті виконання музичного твору, що є новим підходом до аналізу сформованості концепційності виконання у камерно-ансамблевому просторі.

У **Висновках** дисертантом підсумовується процес формування камерно-ансамблевої «Я-концепції» з позиції особистісно-орієнтованого підходу осмислення психологічної, технічно-асоціативної, інтерпретаційно-варіативної та виконавсько-лідерської складових. А також представляються результати проведеного дослідження та опис їх значимості з точки зору перспективи актуалізації вагомості комунікативної взаємодії ансамблістів, з метою успішного формування «Я-концепції» ансамблів та потенційного інтегрування особистостей ансамблістів в єдине виконавське «Я».

У процесі ознайомлення з проведеним дисертантом глибоким аналізом матеріалу та використанням інноваційних підходів, що дозволяють здійснити дослідження особливостей формування камерно-ансамблевої «Я-концепції», **виникають такі запитання:**

1. Чим мотивується те, що у дослідженні найбільш широко представляється психологічна складова як успішний чинник формування камерно-ансамблевої «Я-концепції».
2. За якими принципами здійснювався добір творів для практичного аналізу ідеї творчого мистецького проєкту.

Відповідність публікацій і мистецької апробації теми творчого мистецького проєкту. Матеріали наукового обґрунтування творчого мистецького проєкту апробовано на двох міжнародних конференціях, одному міжнародному форумі та на Другому Всеукраїнському конкурсі науково-творчих презентацій ім. І. Полусмяк (Диплом III ступеня та Диплом «За найкреативнішу тему дослідження»), а також висвітлено у двох статтях у вітчизняних наукових періодичних виданнях та методичній розробці спецкурсу.

Рівень виконання творчого мистецького проєкту. За темою мистецького проєкту здобувачем (в якості соліста ансамбліста) презентовано 3 концертні апробації, у трьох концертних виступах. *Концерт у малій залі ЛНМА імені М. В. Лисенка* (В. Косенко – Соната для скрипки та фортепіано ор. 18, І. Падеревський – Соната для скрипки та фортепіано ор. 13). Виконавці: Борис Коблик (скрипка), Єва Куліковська (фортепіано). *Концерт у малій залі ЛНМА імені М. В. Лисенка* (Б. Лятошинський – Соната для скрипки та фортепіано ор. 19, В. Сильвестров – Соната для скрипки та фортепіано «*Post Scriptum*»). Виконавці: Борис Коблик (скрипка), Єва Куліковська (фортепіано). *Концерт у малій залі ЛНМА імені М. В. Лисенка* (К. Пендерецький – Соната для скрипки та фортепіано № 1, В. Бібик – Соната для скрипки та фортепіано № 1 ор. 24, Ф. Сей – Соната для скрипки та фортепіано № 1). Виконавці: Борис Коблик (скрипка), Єва Куліковська (фортепіано).

У презентаціях всіх концертних програм творчого проєкту Борис Коблик виявив себе як вдумливий ансамбліст, з глибокою виконавською ерудицією, що дозволило скрипалеві творчо, переконливо та інноваційно трактувати різноманітні за змістовною наповненістю твори, адекватно добирати засоби

технічної виразності для яскравого підкреслення новизни драматургії кожного твору та виявляти ансамблеву гнучкість, творчу комунікативність як підґрунтя успішного виконання обраного репертуару.

Вищезгадане дозволяє зробити висновок, що творча і дослідницька складові творчого мистецького проекту «Особливості формування камерно-ансамблевої «Я-концепції» на прикладі виконання сучасних сонат для скрипки та фортепіано» запропонованого Борисом Олеговичем Кобликом виконані на високому фаховому рівні і відповідають вимогам МОН України та заслуговують на присудження ступеня доктора мистецтва за спеціальністю 025 «Музичне мистецтво».

Рецензент

заслужений діяч мистецтв України,

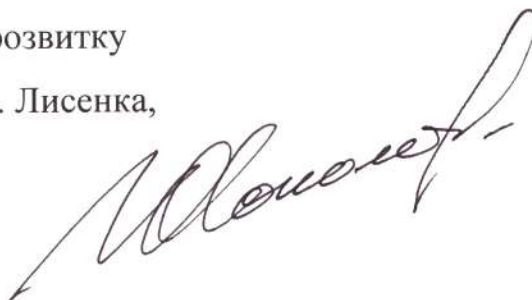
Доктор філософії, проректор з

науково-педагогічної діяльності

та інноваційного розвитку

ЛНМА імені М. В. Лисенка,

професор



Юрій Соколовський

Рецензент

кандидат мистецтвознавства,

професор кафедри скрипки

ЛНМА імені М. В. Лисенка



Наталія Пославська

